

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

Т.Ф. Бірюкова

2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНА СТАТИСТИКА

підготовки бакалаврів

денної та заочної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Соціологія

спеціальності 054 Соціологія

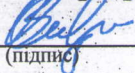
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

ВИКЛАДАЧ: Сорокіна Олександра Сергіївна, к.філос.н., доцент, доцент кафедри соціології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціології

Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

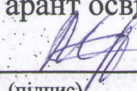
Завідувач кафедри соціології

В.О. Скворець
(ініціали, прізвище)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

О.С. Сорокіна
(ініціали, прізвище)

2025 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail: sorokina.soc@gmail.com

Телефон: 063 711 22 15

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення); Telegram за номером 063 711 22 15

Кафедра: соціології, 4 корп. ЗНУ, ауд. 309, вул. Дніпровська, 33а

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціальна статистика» є надання студентам базових уявлень про сучасні концепції, методологічний апарат та тенденції розвитку соціальної статистики, показати можливості застосування статистичної інформації для соціологічного аналізу різних сфер суспільного життя.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Соціальна статистика» є надання базових знань та навичок, необхідних для статистичного аналізу соціальних явищ (процесів); опанувати методи статистичного аналізу; сформувати навички самостійного аналізу соціальних даних.

Опанування курсу допомагає оволодіти: теоретичними засадами проведення статистичних досліджень, методологічним апаратом соціальної статистики, методами проведення статистичних завдань.

Індивідуальне завдання передбачає написання аналітичної роботи на основі самостійно проведеного статистичного аналізу.

У концептуальному, інформаційному і логічному плані даний курс тісно пов'язаний з такими дисциплінами, як «Теорія порівняльних соціологічних досліджень», «Організація та методи вибірових досліджень», «Надійність соціологічної інформації».

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	4-й	4-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	28 год.	4 год.
Семінарські заняття	28 год.	4 год.
Практичні заняття		
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	34 год.	82 год.
Консультації	Кількість: 4 год. особисті – середа, 16.0-17.00, IV корпус, ауд. 309; дистанційні – Zoom, за попередньою домовленістю Запис на консультації: sorokina.soc@gmail.com	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5346	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи оцінювання
ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів соціології, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle
ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle
ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Підготовка індивідуального дослідницького завдання; практичні завдання у системі moodle znu
ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Написання та усний захист індивідуального дослідницького завдання.
ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle
СК 7. Здатність визначати шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle
СК 9. Здатність застосовувати сучасні технології та методи професійної діяльності.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle
СК 11. Здатність аналізувати та оцінювати результати професійної діяльності.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle
СК 15. Здатність забезпечувати збір первинної інформації, актуалізацію (оновлення) статистичних даних щодо отримувачів соціальних послуг.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle
СК 16. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle
професійних завдань.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle
РН 2. Володіти державною та іноземною мовами у професійному середовищі.	
РН 3. Розв'язувати типові задачі в професійній діяльності.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle
РН 14. Планувати, аналізувати, контролювати та оцінювати власну роботу та роботу інших осіб у спеціалізованому контексті.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle
РН 17. Застосовувати методи наукового дослідження для збору первинної інформації щодо отримувачів соціальних послуг.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Методологічні засади статистичних та демографічних досліджень

Тема 1. Методологічні засади соціальної статистики.

Поняття соціальної статистики та статистичної інформації. Кількісний та якісний бік соціального життя суспільства. Об'єкт, предмета, мета та завдання соціальної статистики. Історія статистичних спостережень та їх особливості. Виникнення статистики як науки. Математичні засади статистичних спостережень. Соціальні показники. Система показників соціальної статистики. Вимоги до статистичної інформації (достовірність, надійність, послідовність, актуальність, незалежність).

Тема 2. Статистичне спостереження.

Сутність статистичного спостереження. Організація збору та узагальнення фактів про соціальний процеси та явища. Види ознак (кількісні, атрибутивні, дискретні, неперервні). Наукова та практична цінність статистичних даних. Статистична звітність, її періодичність та види. Форми, види та способи статистичного спостереження (вибіркові дослідження, монографічні спостереження, обстеження основного масиву, анкетування, моніторинг). Помилки спостереження, методи їх контролю та виправлення..

Тема 3. Демографія як наука.

Демографія як наука про склад та рух населення. Об'єкт, предмет та функції демографії. Зв'язок демографії з іншими науками (статистика, соціологія, політологія). Взаємозв'язок демографічних та соціальних процесів. Демографічний аналіз. Демографічні дисципліни (соціальна демографія, економічна, історична, медична, прикладна). Переписи населення в історії країн світу. Переписи населення в Україні.

Тема 4. Чисельність, склад і рух населення країни.

Розрахунок чисельності населення країни та світу. Середня чисельність населення. Динаміка чисельності населення в Україні та країнах світу. Вікова структура населення та її специфіка в Україні. Старіння населення. Статова структура населення. Співвідношення статей та статевий дисбаланс. Щільність населення. Міське та сільське населення. Територіальні особливості статеві-вікової структури. Міграції населення. Види на напрями міграцій.

Розділ 2. Статистичні величини

Тема 5. Статистичні величини. Описова статистика.

Особливості описової статистики та її категорії. Ряд розподілу, варіанта, частота. Міри центральної тенденції. Середнє арифметичне, мода, медіана, викид. Середнє арифметичне, середнє арифметичне зважене, усічене, вінсорізоване. Міри мінливості (дисперсія, стандартне відхилення, розмах, мінімум, максимум, коефіцієнт варіації). Нормальний розподіл, його графік та значення. Коефіцієнти асиметрії та ексцесу.

Тема 6. Одновимірний аналіз даних як форма кількісного аналізу.

Особливості одновимірного аналізу. Статистичні таблиці. Статистична таблиця та її структура. Підмет та присудок таблиці. Графічне представлення статистичних даних. Особливості візуалізації статистичних даних (графік, гістограма, діаграма). Коробковий графік як засіб візуалізації груп числових даних. Хмара тегів. Програмні засоби візуалізації статистичних даних. Помилки у візуалізації.

Тема 7. Сім'я як об'єкт демографії.

Поняття сім'ї та її функції у соціальному житті. Життєвий цикл родини та його трансформація у ХХ столітті. Вплив соціальних процесів на розвиток сім'ї. Взаємозв'язок рівня добробуту та народжуваності. Типи родин (традиційна, нуклеарна, матрилокальна, патрилокальна, неолокальна,

ендогамна, екзогамна, сім'я походження та прокреаційна родина). Сім'я та домогосподарство, їх співвідношення та статистичний облік.

Тема 8. Статистика доходів і витрат населення

Види і склад доходів населення. Первинні доходи, наявні доходи, скорингові наявні доходи. Сукупний ресурс домогосподарства. Витрати домашніх господарств, їх склад і структура. Сукупні витрати домогосподарств та їх структура в Україні. Показники доходів населення, аналіз їх динаміки. Загальні, грошові, реальні та наявні доходи. Заробітна плата та її статистичні показники. Статистичний аналіз диференціації населення за рівнем доходів.

Розділ 3. Статистика окремих сфер суспільного життя.

Тема 9. Статистичне спостереження населення.

Наявне та постійне населення країни. Демографічні процеси (народжуваність, смертність, шлюбність, розлучуваність, відтворення населення, середня очікувана тривалість життя). Природний приріст (скорочення) населення. Народжуваність та коефіцієнт народжуваності. Фактори, що впливають на рішення щодо народження дитини. Смертність населення, коефіцієнт та структура смертності. Шлюбність, коефіцієнт шлюбності та типи сімейних станів. Розлучуваність, коефіцієнт розлучуваності, причин розлучень. Середня очікувана тривалість життя та її фактори.

Тема 10. Демографічні таблиці та сітки.

Поняття демографічних таблиць. Елементарні показники демографічних таблиць (часова вісь; кількість людей, що знаходяться у вихідному стані; ймовірність зміни стану; ймовірність збереження вихідного стану; кількість людей, що змінили вихідний стан). Метод умовного покоління та метод реального покоління. Демографічна сітка як графічне зображення демографічного процесу. Складові та методи побудови демографічних сіток.

Тема 11. Статистика споживання матеріальних благ по послуг.

Поняття споживання та споживчого бюджету. Особиста потреба. Споживчий комплект та його складові. Завдання статистики споживання. Кінцеве споживання товарів та послуг. Споживчий кошик, його обсяг та структура в Україні. Показники та нормативи споживання благ. Коефіцієнт задоволеності потреб. Види послуг. Соціальні гарантії. Бюджет прожиткового мінімуму. Фактори впливу на динаміку споживання. Розрахунок і зміст коефіцієнту еластичності.

Тема 12. Статистика соціального захисту.

Мета та завдання соціального захисту населення. Соціальне забезпечення та соціальна допомога, їх види. Нормативно-правові документи, які регулюються соціальний захист та соціальне забезпечення населення. Показники соціального забезпечення. Показники соціальної допомоги. Соціальні пільги і субсидії, їх види та умови призначення. Визначення ефективності соціального забезпечення та соціальної допомоги населенню.

Розділ 4. Держава як регулятор демографічних процесів.

Тема 13. Демографічна політика країни.

Демографічна політики та відтворення населення країни. Історія демографічної політики. Демографічні тенденції у світі. Складові політики: регулювання народжуваності, планування сім'ї, сімейна політика. Державна підтримка. Рівень благополуччя населення та його складові. Міграція населення та її види. Заходи демографічної політики: економічні, правові, соціальні, адміністративні). Демографічна політика України. Демографічна політика Європейського Союзу.

Тема 14. Статистика безпеки та дотримання прав людини.

Безпека у соціальному житті. Джерела інформації та цивільно-правова безпека населення. Види безпеки. Права людини та їх нормативно-правова база. Види загроз та їх причини. Злочинність та її статистичне дослідження. Криміногенна ситуація. Безпека та права людини в Україні у 2022 році. Законодавча база захисту суспільного порядку. Діяльність державних установ, НГО та міжнародних організацій у сфері безпеки та прав людини.

4. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Методологічні засади соціальної статистики.	2	2	один раз тиждень
2	Статистичне спостереження.	2	2	один раз тиждень
3	Демографія як наука.	2		один раз тиждень
4	Чисельність, склад і рух населення країни.	2		один раз тиждень
5	Статистичні величини. Описова статистика.	2		один раз тиждень
6	Одновимірний аналіз даних як форма кількісного аналізу.	2		один раз тиждень
7	Сім'я як об'єкт демографії.	2		один раз тиждень
8	Статистика доходів і витрат населення	2		один раз тиждень
9	Тема 9. Статистичне спостереження населення.	2		один раз тиждень
10	Демографічні таблиці та сітки.	2		один раз тиждень
11	Статистика споживання матеріальних благ по послуг.	2		один раз тиждень
12	Статистика соціального захисту.	2		один раз тиждень
13	Демографічна політика країни.	2		один раз тиждень
14	Статистика безпеки та дотримання прав людини.	2		один раз тиждень
Разом		28	4	

6. Теми семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Методологічні засади соціальної статистики.	2	2	один раз на тиждень
2	Статистичне спостереження.	2	2	один раз на тиждень
3	Демографія як наука.	2		один раз на тиждень
4	Чисельність, склад і рух населення країни.	2		один раз на тиждень
5	Статистичні величини. Описова статистика.	2		один раз на тиждень
6	Одновимірний аналіз даних як форма кількісного аналізу.	2		один раз на тиждень
7	Сім'я як об'єкт демографії.	2		один раз на тиждень
8	Статистика доходів і витрат населення	2		один раз на тиждень
9	Тема 9. Статистичне спостереження населення.	2		один раз на

				<i>тиждень</i>
10	Демографічні таблиці та сітки.	2		<i>один раз на тиждень</i>
11	Статистика споживання матеріальних благ по послуг.	2		<i>один раз на тиждень</i>
12	Статистика соціального захисту.	2		<i>один раз на тиждень</i>
13	Демографічна політика країни.	2		<i>один раз на тиждень</i>
14	Статистика безпеки та дотримання прав людини.	2		<i>один раз на тиждень</i>
Разом		28	4	<i>один раз на тиждень</i>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

3. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	Демографія як наука	11	21
2	Чисельність, склад і рух населення країни	11	21
3	Сім'я як об'єкт демографії	11	20
4	Статистика доходів і витрат населення	12	20
Разом		34	82

4. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Відповідь на семінарі	<u>Семінар №1</u> Питання за Змістовим модулем 1 <u>Семінар №2</u> Питання за Змістовим модулем 1 <u>Семінар №3</u> Питання за Змістовим модулем 1	5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим 2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може 1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність	10
	Практичне завдання	<u>Студент виконує на вибір одне із зазначених завдань:</u> <u>Практичне завдання №1</u> <u>Практичне завдання №2</u> <u>Практичне завдання №3</u>	5 балів – повна змістова робота, висока аргументованість, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження; 4 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження; 3-2 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу	5
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			15
2	Відповідь на семінарі	<u>Семінар №4</u> Питання за Змістовим модулем 2 <u>Семінар №5</u> Питання за Змістовим модулем 2 <u>Семінар №6</u> Питання за Змістовим модулем 2	5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та	10

			пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим 2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може 1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність	
	Практичне завдання	<u>Студент виконує на вибір одне із зазначених завдань</u> <u>Практичне завдання №4</u> <u>Практичне завдання №5</u> <u>Практичне завдання №6</u>	5 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження; 4 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження; 3-2 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу	5
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			15
3	Відповіді на семінарі	<u>Семінар №7</u> Питання за Змістовим модулем 3 <u>Семінар №8</u> Питання за Змістовим модулем 3 <u>Семінар №9</u> Питання за Змістовим модулем 3 <u>Семінар №10</u> Питання за Змістовим модулем 3	5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим 2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може 1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність	10
	Практичне завдання	<u>Студент виконує на вибір одне із зазначених завдань</u> <u>Практичне завдання №7</u> <u>Практичне завдання №8</u> <u>Практичне завдання №9</u> <u>Практичне завдання №10</u>	5 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження; 4 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження; 3-2 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу.	5
Усього за ЗМ 3	2			15

контр. заходів				
4		<u>Семінар №11</u> Питання за Змістовим модулем 4 <u>Семінар №12</u> Питання за Змістовим модулем 4 <u>Семінар №13</u> Питання за Змістовим модулем 4 <u>Семінар №14</u> Питання за Змістовим модулем 4	5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим 2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може 1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність	10
	Практичне завдання	<u>Студент виконує на вибір одне із зазначених завдань</u> <u>Практичне завдання №11</u> <u>Практичне завдання №12</u> <u>Практичне завдання №13</u> <u>Практичне завдання №14</u>	5 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження; 4 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження; 3-2 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу	5
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			15
Усього за змістові модулі контр. заходів	8			60

5. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Тести	Питання для підготовки і тести розміщено у Moodle	0,5 балів за кожну правильну відповідь. На проходження тесту дається 40 хвилин і одна спроба	10
	Теоретичне завдання	Питання для підготовки і тести розміщено у Moodle	5 балів. Повна, аргументована і логічно-послідовна відповідь – 5 балів . Неповна відповідь з неточностями або нерозкриттям частини питання – 3-4 бали . Неповна і нелогічна відповідь – 1-2 бали .	5
	Індивідуальне завдання	Проведення статистичного аналізу (використання можливостей описової статистики).	20-18 – наявні всі вихідні умови завдання, представлені графічний вигляд та хід всіх розрахунків з кінцевим результатом, зазначена та обґрунтована правильна відповідь на нього; 17-14 – завдання розв'язано частково; обрана менша кількість критеріїв, ніж зазначена в умовах, є логічна та/або розрахункові помилки в ході розв'язання завдання; 13-10 – недостатньо чітка структура, аргументація положень має незавершений характер, розмита конкретика 9-5 – робота неповна, містить достатню кількість логічних та розрахункових помилок, правильна відповідь не визначена; 4-1 – робота представлена лише вихідними умовами та декільком базовими розрахунками.	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Акімова О. В. Статистика в малюнках та схемах : навч. посібник для внз / О. В. Акімова, О.С. Дубинська. Київ : [Центр учб. літ.], 2016. 168 с.
2. Вигоднер І. В. Теорія ймовірностей та математична статистика : навч. посібник / І. В. Вигоднер, Т. П. Білоусова, Т. П. Ляхович / М-во освіти і науки України, Херсон. нац. техн. ун-т. Херсон : Олді-Плюс, 2019. 336 с.
3. Підгорний А. З. Соціально-демографічна статистика: підручник / А. З. Підгорний, О. В. Самотоєнкова, Ю. О. Ольвінська, К. В. Вітківська / за ред. А. З. Підгорного. Одеса : ФОП Гуляєва В.М., 2017. 450 с.
4. Статистика : навч.-метод. посібник для самост. вивчення дисципліни : для внз / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т водного господарства та природокористування ; [авт. кол.: Н. Б. Кушнір та ін.]. Київ: Центр учб. літ., 2016. 204 с.
5. Щурик М. В. Статистика : навч. посібник для вузів усіх рівнів акредитації / М. В. Щурик / М-во освіти і науки України. Львів : Магнолія 2006, 2016. 562 с.

Додаткова:

1. Барковський В. В. Теорія імовірностей та математична статистика : навч. посібник / В. В. Барковський, Н. В. Барковська, О. К. Лопатін. 5-те вид. Київ : Центр навч. літ., 2016. 424 с.
2. Електронні реєстри: європейський досвід створення та використання: кол. моногр. / за ред. О.М. Гладуна; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Київ, 2021. 271 с.
3. Електронні реєстри: напрями використання: кол. моногр. / за ред. О.М. Гладуна та М.В. Пугачової; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Київ, 2021. 364 с.
4. Електронні реєстри: стан в Україні: кол. моногр. / за ред. О.М. Гладуна; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Київ, 2021. 636 с.
5. Єдина інформаційна база даних / Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/20309.html> (дата звернення: 05.08.2024).
6. Інформація про кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб / Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. URL: <https://www.minre.gov.ua/page/kilkist-zareyestrovanyh-vpo-stanom-na-13-kvitnya-2020-r> (дата звернення: 05.08.2024).
7. Лугінін О. Є. Статистика : підручник для внз / О. Є. Лугінін, С. В. Фомішин, О. М. Дудченко / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т кораблебудування ім. адмірала Макарова. 3-тє вид., перероб. та допов. Київ : ЦУЛ, 2016. 608 с.
8. Людський розвиток в Україні. Пріоритети національної політики мінімізації асиметрії українського ринку праці / кер. авт. кол. О.І. Цимбал; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. Київ: Академ-періодика, 2021. 210 с.
9. Сімкіна О. В. Змістовний аспект поняття «соціальний захист» та основні засади його втілення на європейському просторі. Державне управління: удосконалення та розвиток. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duug_2012_7_4 (дата звернення: 15.08.2024).
10. Соціальні моделі сталості інфраструктурних галузей в умовах сучасної кризової ситуації (на прикладі освіти та охорони здоров'я України після 2019 року): кол. моногр. / В.М. Новіков, З. Сіройч, Ю.О. Карягін, В.В. Черніченко / за наук. ред. д.е.н., проф. В. Новікова: Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр. та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи; Ін-т укр.-польск. співпраці; Вищ. школ. тур. та ін-х мов у Варшаві. Київ–Варшава, 2022. 94 с.
11. Шевчук П.Є. Закономірності формування статеві-вікової структури населення України URL: <https://dse.org.ua/arhcrive/12/4.pdf> (дата звернення: 05.08.2024).

Інформаційні ресурси:

1. Соціальна та демографічна статистика URL: <https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=395#section-0> (дата звернення: 15.08.2024).
2. Махортов Ю.О., Телічко Н.А. Управління системою соціального захисту в Україні в умовах впливу сучасних міжнародних економічних відносин «Інтелект XXI»: наук. журн. / Нац. ун-т харч. технол., ін-т проблем конкуренції. Київ. №3. 2017. С. 23-29.
3. Про внесення змін до порядку надання щомісячної адресної допомоги: Постанова від 3 листопада 2021 р. № 1134 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1134-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.08.2024).
4. Про затвердження порядку виплати пенсій: Постанова від 10 листопада 2021 р. № 1165 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1165-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 05.08.2024).
5. Про надання щомісячної адресної допомоги: Постанова від 1 жовтня 2014 р. № 505 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/505-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 05.08.2024).
6. Спеціальна моніторингова місія в Україні: тематичний звіт. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/c/6/246201.pdf> (дата звернення: 05.08.2024).
7. Яковлєва Г. Право соціального забезпечення як самостійна галузь права в національній правовій системі України. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 3. С. 102-106. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgip_2017_3_23 (дата звернення: 05.08.2024).
8. Прогнозна оцінка рівня бідності в Україні у 2022 році за трьома сценаріями розвитку соціально-економічних процесів внаслідок російсько-української війни URL: <https://idss.org.ua/arhiv/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D0%B7%20%D0%B1%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%202022%20.pdf> (дата звернення: 05.08.2024).

10. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску.

Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття. Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

За бажанням студентів результати проходження курсів підвищення кваліфікації, стажувань, онлайн-курсів, тощо можуть бути зараховані у якості результату засвоєння відповідного змістового модулю дисципліни.

Комунікація. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу ngml@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2024-2025 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса:

v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія:

[\(061\) 227-12-76](tel:+380612271276)

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.

Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою:

moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>
ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:

<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>